

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

Együttműködve és versenyezve

Dávid Ilona három
közlekedési ágazat
munkájáról (8–10. oldal)

LIV. ÉVFOLYAM, 2014. 9. SZÁM

**Két szövetség, két vélemény
a növekedési pályáról**

6-7. oldal

**Nem váltanak
munkahelyet a magyarok**

11. oldal

**Sokba kerülhet a túl gyors
létszámbővítés**

12. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Javuló növekedési kilátások 2015-re . . .3
Szaporodnak a kedvező értékelések
a magyar gazdaság kilátásairól4

KÖRKÉRDÉS

Mennyire megnyugtató a magyar
gazdaság fejlődési pályája?
(Deák László, Tolnay Tibor)6

CÍMLAPINTERJÚ

Közlekedési ágazatok: együttműködnek
és versenyeznek (Dávid Ilona)8

NAPIRENDE

Nem váltanak munkahelyet
a magyarok11
Dollármilliókba kerülhet a cégeknek
az elszett munkaerő-bővítés12
GfK Vásárlóerő: mérsékelt
növekedés Európában14

MGYOSZ-HÍREK

A fotográfia dicsérete! (Vámos Judit) . . .15
Újabb eredményes EU-projekt
az MGYOSZ-nál: elkészült a hiánypótló
MEET Change kézikönyv16

KITEKINTÉS

Újra beindult a globalizáció
a válság után18
A tanulmány 10 legfontosabb
megállapítása19

KÖNYVJELZŐ

Iparművészet: a sikerhez kell az ipar . .20

A MAGYAR GYÁRIPAR

az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Abonyi Brigitta

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Miklós László
Az MGYOSZ alelnöke

„Tárgyalások, kompromisszumok, széles körű érdekegyesítés, szövetségesek nélkül nem lehet közös célokat megfogalmazni,”

Az elrugaskodás feltételei

A célkitűzéseknek és a célok elérését övező sikereknek fontos szerepe van az egyes emberek és a közösségek életében. Feltéve, hogy komolyan vesszük, amit mondunk és meg is teszünk mindent azok eléréseért. Néhány éve az akkori gazdasági miniszter több mint ambiciózus céljai hallatán megengedő volt a szakmai közvélemény nagyobbik része. Sőt, megértéssel volt a rendkívüli gazdasági intézkedésekkel szemben és várakozással tekintett az időnként szokatlan és újszerű gazdasági intézkedések elé. Az új gazdaságpolitika kétségtelenül eredményes volt a makrogazdasági helyzet megszilárdítása terén. Tartósan 3% alatti a költségvetési hiány, kikerültünk a túlzott deficit eljárás alól, viszonylag kedvezően finanszírozható az államadósság, a közelmúltban a két legnagyobb hitelminősítő is javított besorolásunkon és beindult a gazdasági növekedés is. Igaz a növekedés mértéke lényegesen kisebb és később következett be, mint amit az egykori miniszter kitűzött, a dinamika fenntarthatósága pedig felettebb kétséges.

Kétséges, mert hiába kedvezőek a makrogazdasági mutatók, hiába kezdődött meg az államháztartás nagy rendszereinek átalakítása, a kiszámíthatóság jelentős javítása, a kormányzat és a gazdaság közötti párbeszéd intenzívebbé tétele, a nemzetközileg is versenyképes kis- és középvállalati kör megerősítése és a jogkövető magatartás következetes érvényesítése nélkül nem tudunk elrugaskodni. Jól mutatja a helyzetünk nehézségét, hogy a versenyképességi rangsorokban 2010-hez képest is hátrább vagyunk. Márpedig Európa és így hazánk jövője is a versenyképességen múlik, mert – amit arra a BusinessEurope is felhívta a figyelmet – a versenyképesség a növekedés és a munkahelyteremtés kulcsa.

A tartós és fenntartható gazdasági növekedés érdekében követendő gazdaságpolitikához ez év tavaszán az MGYOSZ is készített javaslatcsomagot. Legfontosabbnak a kiszámítható hosszú és középtávú gazdaságpolitikai irányok, eszközök, szabályrendszer kijelölését tartjuk, amely megbízható iránytűként szolgálhat a vállalatok számára a beruházási és egyéb stratégiai döntéseik meghozatalában. Más fontos célok kitűzése mellett pl. azt is javasoltuk, hogy a feldolgozóiparnak és a szolgáltató szektornak azonos elbírálása legyen a gazdaságpolitikában.

Az utóbbi hetek történései is azt mutatják, hogy tárgyalások, kompromisszumok, széles körű érdekegyesítés, szövetségesek nélkül nem lehet közös célokat megfogalmazni, különösen nem az oda vezető utat kijelölni. Az önbizalom nem önhittség. A bizalomépítés nagyon fontos, mert csak így leszünk sikeresek. Körkörös védelemből nincs elrugaskodás.

JAVULÓ NÖVEKEDÉSI KILÁTÁSOK 2015-RE

A BUSINESSEUROPE legújabb gazdasági előrejelzése szerint idén az Európai Unióban 1,4 százalékos gazdasági növekedés várható, 2015-re pedig 1,7 százalékos emelkedést jósolnak. Magyarországon idén 3 százalékos, 2015-ben pedig 2 százalékos GDP-emelkedést prognosztizálnak.

Továbbra is az orosz–ukrán konfliktus a legnagyobb bizonytalansági tényező az európai gazdaság növekedésének szempontjából. A 35 ország 41 munkaadói szervezetét tömörítő BUSINESSEUROPE – melynek hazai tagszervezete a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ) – legfrissebb elemzéséből kiderül, hogy a geopolitikai feszültségek mellett az is problémát okoz az európai vállalatoknak, hogy nehezebb lett az utóbbi fél évben hozzáférni az Európai Unió kívüli piacokhoz. Habár az orosz–ukrán válság nem volt jelentős hatással az Európai Unió gazdaságának egészére, egyes országokat és vállalatokat mégis keményen érintették az elmúlt hónapok eseményei. Elsősorban a kelet-európai térség országaira hatott ki a konfliktus, hiszen például 2013-ban a litván exportnak 20, a lett exportnak pedig 16 százalékát adta az oroszországi együttműködés. Hazánkban ez az érték megközelítőleg 3 százalék, az európai országok közül pedig – nyilvánvalóan az ország földrajzi fekvése miatt is – legkevésbé Portugáliát érinti a helyzet, hiszen exportforgalmának mindössze 0,6 százalékát érintik az orosz üzletek.

A BUSINESSEUROPE előrejelzéséből látszik továbbá, hogy Európa gazdasági fellendülése ugyan veszített lendületéből a szervezet tavaszi jelentése óta, az Európai Unió mégis várhatóan 1,4 százalékos

GDP-növekedéssel zárja az idei évet. Előrejelzésük szerint az Európai Unió tagállamainak átlagos államháztartási hiánya 2,9 százalék lesz, míg a GDP arányos adósságállomány 90,1 százalék körül alakul az idei évben.

2015-ben előreláthatólag megindul a javulás, hiszen a szervezet az Európai Unión belül 1,7 százalékos GDP növekedést prognosztizált 1,3 százalékos infláció, valamint az idei szinthez képest 9,5 százalékra csökkent munkanélküliségi ráta mellett. A tagállamok átlagos államháztartási hiánya 2,6 százalékra csökken, a GDP-arányos adósságállomány pedig visszaszorul 89,6 százalékra.

Magyarország idei GDP-növekedése várhatóan 3 százalék körül alakul, jövőre azonban alacsonyabb, mindössze 2 százalékos javulást jósolt a BUSINESSEUROPE. Ezzel szemben legfontosabb kereskedelmi partnerünk, Németország GDP-növekedése viszonylag stabil: az idei 1,3 százalékos növekedést jövőre 1,2 százalékos emelkedés követi. A szomszédainknál is kedvezően alakulhat a helyzet: Romániában a 2014-es 2,5 százalék után 2015-ben 2,6 százalékos növekedést jósolnak. Szlovákia esetében még optimistábbak a kilátások, hiszen az idei 2,2 százalékot jövőre 3,1 százalékos növekedés követheti majd. A geopolitikai feszültségek mellett negatív hatása lehet az Európai Unió gazdasági kilátásaira, hogy egyre nehezebb elérni a

LONDONI VÉLEMÉNYEK
A UBS bankcsoport londoni befektetési részlegének közgazdászai a 2015-2016-os időszakra szóló átfogó prognózisukban közölték: az idei évre 3,1 százalékos, jövőre 2,2 százalékos növekedést várnak a magyar gazdaságban. A JP Morgan globális pénzügyi szolgáltató csoport londoni befektetési részlegének elemzői a felzárkózó térségről összeállított, novemberre szóló havi prognózisukban 2015-re szintén 2,2 százalékos növekedést jósoltak a magyar gazdaságban az idei évre általuk valószínűsített 3,3 százalékos bővülés után.

**DR. FUTÓ PÉTER:
„AZ INNOVATÍV
MEGOLDÁSOK JELENTIK
A NÖVEKEDÉS KULCSÁT”**

Az uniós szinten végrehajtott strukturális reformok segítettek a növekedési ütem javításában, ugyanakkor további lépésekre lesz szükség, többek között a munkaerőpiac rugalmassága, a tőkéhez való hozzáférés javítása és az egységes piac fejlesztése terén. Magyarországra rátérve két dolgot emelnék ki. A GDP-arányos K+F+I ráfordítások aránya az elmúlt 10 évben egy százalékpont körül mozgott, az utóbbi néhány évben ugyanakkor növekedésnek indult, és 2013-ban megközelítettük az 1,5 százalékpontot. Létfontosságú, hogy ezt a területet a kormányzati döntéshozók és a vállalatvezetők is megfelelő súllyal kezeljék a jövőben, hiszen meggyőződésem, hogy az innovatív megoldások jelentik a növekedésünk kulcsát. A következő uniós költségvetési ciklusban 2,1 milliárd eurót költöztet Magyarországra K+F+I-re, ami duplája az előző időszakban kapott kohéziós támogatási keretnek, így várhatóan lesz lehetőségünk tovább növelni a GDP-arányos ráfordításunkat. A másik fontos kérdés a munkanélküliségi ráta, amely 2015-ben is átlagosan 10 százalékpont felett várható az uniós tagországokban. Magyarország ebben a tekintetben kifejezetten jól szerepel a várható 8 százalékpont körüli szinttel, azonban az élő munkát terhelő költségek további csökkentése is elengedhetetlen ahhoz, hogy a versenyszférában is folytatódjon a foglalkoztatás bővülése – mondta dr. Futó Péter, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) elnöke.

Európán kívüli piacokat, a tőkéhez való hozzáférés visszaesett, a háztartások pedig nem tudják a jövedelmük egy részét öngondoskodásra fordítani. A tavaszi előrejelzéshez képest azonban javult a helyzet az adózás, a kereskedelmi súlyozású árfolyam, illetve a világ többi részének általános növekedésének tekintetében.

Az energiaárak globális csökkenése jelentősen hozzájárul az alacsony inflációhoz, azonban az ipari áram ára az Európai Unióban továbbra is több mint duplája az Egyesült Államokban és Oroszországban fizetendőnek. A BUSINESSEUROPE elő-

rejelzésében rámutat, hogy a jelenlegi helyzet veszélyezteti az Európai Unió iparának versenyképességét, ezért az európai vállalatoknak olyan irányelvekre van szüksége, amelyekkel hatékonyan csökkenthetők az energiaárak. Véleményük szerint szorgalmazni kell többek között a megújuló energiaforrások használatát, illetve az energiaszektorra kivetett adó mérséklését.

A BUSINESSEUROPE üdvözlöi az Európai Központi Bank 2014. júniusi és szeptemberi intézkedéseit, elsősorban a reálgazdaság hitelezésének helyreállítását, illetve a pénzügyi szektor stabilitásának megerősítését.

Szaporodnak a kedvező értékelések a magyar gazdaság

Több biztató értékelés is napvilágot látott a magyar gazdaság kilátásairól. Az Európai Bizottság őszi gazdasági jelentésében szinte minden fontos mutatóban javított a várakozásain a tavaszi véleményéhez képest. A világ egyik legnagyobb hitelminősítő intézete, a Moody's Investors Service pedig stabilra javította a leminősítés lehetőségére utaló eddigi negatívról a magyar államadósosztályzat kilátását.

Az Európai Bizottság a magyar gazdaságra korábban előre jelzett 2,3 százalékos idei növekedést, 3,2 százalékponttal javította, míg a jövő évi 2,1-ről 2,5-re emelte, 2016-ban 2 százalékpontot prognosztizál. Értékelésük szerint ugyanakkor 2014 második felében már jelentkeztek a lassulás jegyei is: az építőiparban és az iparban az egyszerű húzóerőként megjelenő beruházások és export ereje gyengülni fog a következő években. Ugyanakkor továbbra is a belső fogyasztás lesz a növekedés húzóereje, és a beruházások helyett a fogyasztásra helyeződik a hangsúly. Az export is várhatóan enyhén csökken a főbb kereskedelmi partnerek alacsonyabb kereslete miatt, miközben a

behozatalt főként a magánbehozatal fogja táplálni.

ELÉGEDETT GAZDASÁGIRÁNYÍTÓK

A Nemzetgazdasági Minisztérium értékelése szerint a 2014 és 2015-re vonatkozó adatok azért is figyelemre méltóak, mert a 28 uniós tagállam egészére a bizottság rontotta a várható növekedési ütemeket. A gazdasági tárca közleménye kiemeli: a brüsszeli jelentésben szereplő 3,2 százalékos magyar gazdasági növekedés a második legjobb adat Európában. A prognózis szerint a munkanélküliség várhatóan 8 százalékpont alatt stabilizálódik, az

Brüsszeli prognózis

	2014 novemberi			2014 májusi	
	2014	2015	2016	2014	2015
GDP (%)	3,2	2,5	2	2,3	2,1
Infláció (%)	0,1	2,5	3	1	2,8
Költségvetési hiány (GDP%)	-2,9	-2,8	-2,5	-2,9	-2,8
Államadósság (GDP%)	76,9	76,4	75,2	80,3	79,5
Munkanélküliség (%)	8	7,8	7,8	9	8,9

Forrás: mfor.hu, EB

infláció pedig a következő években 2,5–3 százalék lesz. Idén 2,9, jövőre 2,8, 2016-ban pedig 2,5 százalékos költségvetési deficitet várnak Brüsszelben.

Az NGM kiemeli: a 2014-2015 évekre vonatkozó előrejelzés megegyezik a kormány által benyújtott, költségvetéshez készült makrogazdasági pályával. Az EB ezzel megerősíti, „hogyan a kormány növekedési előrejelzése megbízható és hiteles”. A növekedésre vonatkozó előrejelzésük meghaladja a tavaszi előrejelzésben vártat és a bizottság szerint Magyarország növekedése 2014-2015-ban meghaladja majd az EU átlagát – olvasható az NGM közleményében.

Az Európai Bizottság jelentésében aláhúzza – emelte ki a gazdasági tárca –, a 2014-re várható nagyobb gazdasági növekedés oka, hogy a vártnál lényegesen jobb a beruházási adatok, amelyek az uniós források gyorsabb felhasználásának és a jegybank hitelprogramjának köszönhetőek. A fogyasztás továbbra is erős marad a háztartások növekvő reáljövedelme miatt, és a nettó export is a megszokott módon járul hozzá a gazdasági növekedéshez. A foglalkoztatottság és az aktivitás továbbra is növekszik, míg a munkanélküliség 8 százalék alatt marad. A 2014-ben tapasztalt alacsony infláció fokozatosan megközelíti a jegybank inflációs célját 2016-ra. A közlemény szerint az erős belső kereslettel párhuzamosan a külkereskedelmi mérleg többlete és az ország finanszírozási képessége magas marad. Ennek köszönhetően Magyarország külső adósságának gyors léptékű csökkenése folytatódik a következő években is, tovább mérsékelve az ország sérülékenységét. Mind az államháztartási hiány, mind az államadósság tekintetében a EB elfogadta a kormánynak 2014-re az Eurostat számára készített jelentésben szereplő prognózisát (2,9 százalékos hiányt és 76,9

százalékos adósságrátát). A költségvetési hiány a bizottság szerint is tartósan 3 százalék alatt marad. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya is csökkenhet, 2015-ben fél százalékponttal, a GDP 76,4 százalékára – olvasható az NGM tájékoztatójában.

HITELMINŐSÍTÉS: EGGYEL FELJEBB

Stabilra javította a leminősítés lehetőségére utaló eddigi negatívra a magyar államadós-osztályzat kilátását a Moody's Investors Service, egyebek mellett a magyar gazdaság javuló középtávú kilátásaival és a költségvetési konszolidáció melletti kormányzati elkötelezettséggel indokolva a lépést. A kilátásjavítással egy időben megerősítette a magyar államkötvénykötelezettségek „Ba1” szintű – a befektetési ajánlású osztályzati sávtól egy fokozattal elmaradó – besorolását.

A Moody's lépése nyomán a magyar szuverén adósbesorolás mindhárom nagy nemzetközi hitelminősítő nyilvántartásában immár stabil kilátással szerepel. A Standard & Poor's március vége, a Fitch 2012 decembere óta stabil kilátást tart érvényben a magyar besorolásokra.

Magyarországot a három cég közül jelenleg a Standard & Poor's tartja nyilván a leggyengébb besorolással: ennél a hitelminősítőnél a hosszú és a rövid lejáratú magyar államadósság-kötelezettségek osztályzata „BB/B”. A hosszú futamidejű „BB” magyar osztályzat az S&P listáján a befektetési ajánlású sáv aljától két fokozattal marad el, vagyis eggyel gyengébb, mint a Moody's és a Fitch szuverén magyar besorolása.

A Moody's „Ba1” hosszú távú magyar szuverén osztályzata e cég besorolási módszertana alapján azonos a Fitch Ratings „BB plusz” hosszú futamú magyar szuverén devizaadós-minősítésével.

ÍGY LÁTJA A MOODY'S

A hitelminősítő szerint a négy és fél évig tartó negatív beruházási pálya megfordult a magyar gazdaságban, és e fordulat most már tartósan tűnik az alacsony kamatszinttel jellemzett környezet és a jegybank növekedési hitelprogramja eredményeként. A cég szerint a szeptemberig mutatott költségvetési teljesítmény alapján tartható az idei évre kitűzött 2,9 százalékos hiánycél az ESA 2010-es szabvánnyal számolva. A Moody's várakozása szerint a GDP-arányos adósságráta 2014-ben és 2015-ben 77 százalék körül lehet, és középtávon – az egészségesebb növekedés és a mérsékelt deficit eredményeként – csökkenésnek indulhat, jóllehet csak nagyon fokozatos ütemben. Az adósságráta mindazonáltal továbbra is ki van téve az árfolyamkilengések hatásainak, tekintettel arra, hogy a teljes adósságállomány mintegy 40 százaléka devizaalapú. A kedvezőtlen devizaárfolyammozgásokból eredő adósságráta-kockázatok azonban valószínűleg fokozatosan enyhülni fognak, ahogy a kormány az idén bejelentett tervek alapján egyre inkább áthelyezi a hangsúlyt a hazai tőkepiaci hitelfelvételekre – áll a Moody's elemzésében.

Mennyire megnyugtató a magyar gazdaság fejlődési pályája?

Vannak biztató jelek a magyar gazdaság teljesítményét illetően. Ám amikor elkezdenek a mélyebb elemzések, kiderül, legalább ennyi a bizonytalan elem. Nagy kérdés, hogy a pillanatnyi siker mennyire lehet tartós, mennyire jelenti azt, hogy a mélyben is stabilizálódtak a folyamatok. Éppen ezért arról kérdeztük meg az MGYOSZ két tagszervezetének elnökét, hogy a saját területükről nézve hogyan látják, mennyire megnyugtató a magyar gazdaság fejlődési pályája?

Deák László: a növekedési pályához világgazdasági integráció kell

Ellentmondásos a kép, nem véletlen, hogy a tagvállalataink eltérő módon vélekednek róla, bár sokkal általánosabb az a vélemény, hogy nem láthatóak sem a stabilitás, sem a fejlődés jelei. Lehet, hogy a húzóágazat, az autóipar teljesítményéből ki lehet mutatni jó eredményeket. Óva intenénk attól, hogy ezekből az egész gazdaságra, iparra vonatkozó hiteles képet fessünk. Különösképpen óva intenénk attól, hogy a kétségtelenül javuló mutatókból messzemenő következtetéseket vonjunk le a hazai gépipari, energetikai, elektronikai és elektrotechnikai, valamint fémipari KKV-k helyzetére vonatkozólag. Ugyanakkor vannak olyan tagvállalataink is, amelyek szerint markánsan érzékelhető mind az infrastrukturális (elsősorban a vasúti), mind az ipari (elsősorban zöldmezős nagyipari) szektor néhány éve megkezdődött és a következő évekre is jó eséllyel prognosztizálható növekedése.

A kérdés megválaszolása kapcsán elkerülhetetlen felhívni a figyelmet arra, hogy a magyar fém-, gép- és autóipar döntően az európai iparba integrált, attól minden önálló mozzanat ellenére közvetlenül függő ipari ágazat. Addig nő a gazdasági teljesítményünk, amíg van rá piaci kereslet és van irántunk bizalom. Bármelyik megingása hatványozottan hat a munkánk iránti keresletre.

S ne feledjük: az államadósság-osztályzat javulása a fiskális politika számára elis-

Deák László

elnök

Magyar Gépipari és Energetikai
Országos Szövetség
(MAGEOSZ)

**„Kiszámítható
és következetes,
együttműködésre építő
fejlesztéspolitikára van
szükség”**

merés, s a hiány kordában tartásának köszönhető, ám a magyar gazdaság fejlődési pályájával csak közvetve függ össze. A növekedési pályához elsősorban az kell, hogy a hazai gazdasági szereplők mélyebben integrálódjanak a világgazdaságba, amit – s ez másodsorban – kiszámíthatóan támogató gazdaságpolitikával és diplomáciával lehet erősíteni. Nem várunk tehát csodákat a mindenkori kormányzattól ebben a támogatásban, de jelentős, következetes, kiszámítható, együttműködésre építő fejlesztéspolitikát mindenképpen.

Ám, mint említettem, többségben vannak azok, akik kritikus véleményeket fogalmaznak meg. Mert ugyan az tény, hogy van egy pillanatnyi boom a piacon a MAGEOSZ tagvállalatai által lefedett területeken is, ám ez részben annak köszönhető, hogy mostanra ért be sok év előkészítő munkája. Ezenkívül a múlt évi pályázati boom utolsó rohamának a határideje december 31. volt. Ám 1 év eltelt, nem nagyon írtak ki új pályázatokat, ami azt vetíti előre, hogy a jövő év elejére megcsappannak az új megrendelések.

S ha már arról beszéltem, hogy kiszámítható és következetes, együttműködésre építő fejlesztéspolitikára van szükség: nos, a devizahitel mizéria miatt kódolva vannak a forint árfolyamának további váratlan mozgásai, s ez óvatosságra kell, hogy intsen, hiszen – mint tudjuk – a

nagy kilengések ellehetetlenítik a reálszféra eredményeit, terveit. Bár egy legyengített forint meglendíthetné az exportot. Bár azt hangoztatja a kormányzat, hogy olcsóbbá kell tenni a munkaköltségeket, de közben évről évre drágítja és kiszámíthatatlanul változtatja a feltételeket, elég, ha a minimálbér adóztatását, az alkalmazotti adójóváírás kivezetését, majd a béren kívüli juttatások (cafeteria) egyes elemeinek folyamatos drágítását említjük. Megjegyzem, ez utóbbi felettébb érthetetlen is, mivel egy jól irányított rendszer – adóhivatalba bekötött pénztárgépek nélkül is – már önmagában is jelentős GDP-növekedést generál. Ráadásul ez az egyetlen olyan bérelem, amit nem lehet külföldre vinni, teljes egészében itthoni GDP-t és munkaalkalmat teremt.

De folytathatjuk azoknak a lépéseknek a felsorolását, amelyek nem éppen a ki-

„Addig nő a gazdasági teljesítményünk, amíg van rá piaci kereslet és van irántunk bizalom. Bármelyik megingása hatványozottan hat a munkánk iránti keresletre.”

számíthatóságot biztosítják a piaci szereplők számára. A szakképzési hozzájárulás intézménye is erre példa. A legbiztosabban elhelyezkedéssel záruló szakképzés épp a munkáltatók széles bázisán kialakított gyakorlati képzés útján lenne a legműködőképesebb, aminek az egyszerű, nem bürokratikus működtetése jó lehetőség volt. De sokak elől elzárja a lehetőséget, ha nem levonásos, hanem kijelöléses kiválasztással és csak a kiválasztottnak történő költségtérítéses rendszerben működik. Így a gyakorlati képzés is tanulótömeg-érdekeltséget vált ki a munkafelvévő potenciál helyett. Azaz, ott lesz sok tanuló, ahol egy cég lehetőséget kap tanulók felvételére, és nem ott, ahol a tanulóévek után foglalkoztatási lehetőség is van. Azaz, a munkaerő igényt megint nem követik a képzési számok és keretek.

Tolnay Tibor: van esély a tartós növekedési pályára

Az ÉVOSZ és tagszervezetei természetesen minden ilyen és hasonló gazdaságpolitikai kérdést a saját szempontjából néznek és válaszolnak meg.

Az építési piacon kétséget kizáróan a múlt év közepétől pozitív folyamatok indultak el. Hatéves mélypontról mozdult el a piac. Az igen alacsony bázist is figyelembe véve az idei 1–8 hónapban mintegy 17%-kal magasabb a teljesítmény értéke az elmúlt év hasonló időszakához viszonyítva. A munkák biztos hátterét elsődlegesen az Európai Unióból is finanszírozott kormányzati és önkormányzati megrendelések adták és adják jelenleg is. Ezt a növekedést elsődlegesen az út-, vasútépítés, közmű építések területén vállalkozó cégek érzékelik és jóval kevésbé az épületépítéssel, lakásépítéssel foglalkozó vállalkozások. Nem mozdul érdemlegesen pozitív irányba a lakás építés felújítás, és az újonnan kötött szerződések volumenének csökkenése az épületépítések területén, ezen részpiac lendületének a kifulladását vetíti előre.

Az Unió új pénzügyi ciklusának induló éve, a jövő évi költségvetés elfogadásának időszaka nem kedvez az újabb építési-

Tolnay Tibor

elnök

Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ)

„Annak, hogy építési-beruházási szempontból megnyugtatónak nevezhessük a nemzetgazdaság fejlődési pályáját, feltételei vannak!”

beruházási szerződések megkötésének. Annak, hogy építési-beruházási szempontból megnyugtatónak nevezhessük a nemzetgazdaság fejlődési pályáját, feltételei vannak!

Ezek közül ki kell emelni a következőket:

- Sikerül-e a lakosság figyelmét ráirányítani a 6-7 éve elhalasztott lakásépítésre, lakásfelújításra szükségességére? Ehhez mindenképp 2,5-3%-os kamatozású, hosszú futamidejű célhitelezésre lenne szükség.
- Lehet-e újabb külföldi befektetőket találni, akiknek hazai befektetései építési-beruházási megrendeléseket generál? Ehhez mindenképp hosszabb távon kiszámítható kormányzati gazdaságpolitikára, állami kötelezettségvállalásokra van szükség.
- Az uniós források felhasználását jelentő pályázati rendszert mielőbb el kell indítani. Ezek a feltételek teljesíthetők, ezért összességében van realitása a hazai gazdaságot tartósan növekedési pályára állítani és ott is tartani azt. A hazai építőipar összességében felkészült a bővülő kereslet kiszolgálására.

KÖZLEKEDÉSI ÁGAZATOK: EGYÜTTMŰKÖDNEK ÉS VERSENYEZNEK IS

Technológiai, infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztések szükségesek ahhoz, hogy a vasúti, vízi és légi közlekedés versenyképes legyen. Minderről e szakmák szövetségének elnöke, Dávid Ilona beszélt. Folytatjuk az MGYOSZ tagszervezeteinek bemutatását.

ÉLETRAJZ

Dávid Ilona (42) közgazdász, az alapdiplomát a PSZF-en szerezte, az MA-szintet a Nyugat-Magyarországi Egyetemen. Dolgozott a Sparnál, a Dunafernnél, a Lukoilnál, 2010-től a GYSEV elnöke, majd elnök-vezérigazgatója, 2012 májusától a MÁV Zrt. elnök-vezérigazgatója. Vezető bizottsági tagja az Európai Vasúti és Infrastruktúra Társaságok Közösségének, a Nemzetközi Vasútegyetértés Európai Vezető Bizottságának, és elnök-helyettese a Transzszibériai Szállítások Koordinációs Tanácsának. Az MGYOSZ-tagszervezetének, a Vasúti, Vízi- és Légi közlekedési Szövetség elnöke

Magyar Gyárpar: Hogy fér meg három ilyen jelentős közlekedési ágazat egy szövetségben, azaz hogy működik a Vasúti, Vízi- és Légi közlekedési Szövetség?

Dávid Ilona: Az általunk képviselt közlekedési ágazatok egymást kiegészítő rendszerek. Mindegyiknek megvannak ugyanakkor a maga sajátosságai, ahogy a közlekedési munkamegosztásban is különböző szerepet töltenek be, akár a közösségi és elővárosi közlekedésre, a közútpótló tevékenységre, a folyami és tavi hajózásra, az idegenforgalomra, a légi közlekedésre, vagy a multimodális rendszerekre gondolunk. Közös bennük, hogy környezetvédelmi terhelésük a légi közlekedés kivételével jelentősen elmarad a közúti közlekedésétől, sőt, fajlagos energiafelhasználásuk és a balesetek gyakorisága is szerencsére sokkal alacsonyabb. Ettől még persze valamennyi ágazatunk, de különösen a vasút és a hajózás esetében indokoltak és szükségesek a további technológiai, infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztések.

MGy: Van rivalizálás, verseny az egyes területek között?

DI: A verseny természetes része az ágazatok közötti munkamegosztásnak. Még akkor is, ha sajátos áruválaszték, szállítási

idő és költségszint jelenik meg igényként. A közúti fuvarozást tekinthetjük a vízi és vasúti ágazat fő alternatívájának, már csak ebben az összehasonlításban is országos érdekek a területeinket érintő további fejlesztések megvalósítása.

MGy: Ha jól tudom, az egyes területek munkáját külön szakember irányítja, s az ön dolga az egész szövetség egységes megjelenítése.

DI: Igen, a Szövetség sajátos jogi és szakmai-gazdasági környezete ezt a megoldást indokolja.

MGy: Mindhárom terület rendkívül fontos a közlekedésben, a szállításban, vagyis az ország gazdaságában, de most emeljük ki egy kicsit a vasutat. Ön nemrégiben egy előadást tartott a Baross Gábor társaságban azzal a címmel: Fényes jövő: a vasút virágzása egy új korban. Nem volt túlzottan optimista ez a cím?

DI: Európában és hazánkban is egyre több jel utal arra, hogy nem túlzott ez az optimizmus, hiszen reneszánszát éli a vasút. A közlekedési infrastruktúra értéke az ország nemzeti vagyonának egyötöde, ezen belül a vasút jelentős hányadot képvisel, így fontos, hogy több évnnyi háttérbe szorítás után újra kiemelt szerepet kapott.

A parlament törvénybe foglaltan támogatja a vasút szerepének erősítését, amit mindennapi munkánkban is tapasztalunk. A városi, elővárosi közlekedési rendszerek is a gyors eljutást biztosító, minimális környezeti terhelést jelentő vasúti közlekedést preferálják, és a kötött pályás áruszállítás hatékonysága is elismerést nyert. A MÁV-csoport tavaly és idén tapasztalt gazdasági növekedése számos területen lehetővé teszi nemcsak a kármentést és állagmegóvást, hanem a valódi előrelépéseket, a fejlesztéseket is. 2013-ban ráadásul megfordult a sok éves tendencia: növekszik a MÁV utasszáma a belföldi és a nemzetközi forgalomban. Az uniós és saját forrásokból finanszírozott infrastrukturális és egyéb fejlesztések (pálya-, állomás- és kocsifelújítások, wifi, jegyautomaták) is nagy lendületet kaptak. Reménnyel tölt el minket, hogy a 2014-2020 közötti európai uniós költségvetési időszakban csaknem ezermilliárd forint juthat a közösségi közlekedés, azon belül a vasút korszerűsítésére, így a vasúttársaság további tervei is optimisták: többek között a 160 km/órás sebességre alkalmas vasúti fővonalak megvalósítása, bővítése, egy Budapestet elkerülő teherfolyosó és a fejlett elővárosi közlekedés megteremtése.

MGy: Miben látja a vasúti közlekedés, szállítás fejlődésének főbb feltételeit, vagy éppen akadályait?

DI: Azt szeretnénk, ha visszatérne a vasúti közlekedés iránti szeretet és általános elégedettség. Adataink azokon a vonalakon mutatják az utasszám egyértelmű növekedését, amelyeken újabb motorvonatok futnak. A székesfehérvári vonalon például 31 százalékkal többen utaztak a korábbi évekhez képest, amihez a pálya-felújítás is hozzájárult.

2012 és 2013 nyarán végeztünk utaselégedettségi felmérést – a válaszadók a jegyvizsgálók és a pénztárosok munkájával voltak leginkább elégedettek; az utazás komfortjával, az utazási körülményekkel, a tisztasággal, hűtéssel-fűtéssel legkevésbé. Ennek megfelelő szolgáltatás- és járműfejlesztési tervünk megvalósítása folyamatban van.

Tudjuk azt is, hogy a megújult elővárosi kocsik, az új FLIRT motorvonatok, a naponta több mint negyvenezer utast érintő ingyenes internetezési lehetőség az InterCity- és az elővárosi járművekben nö-

veli az elégedettséget, de ettől még a pályahálózat állapota javítandó. A vasúti személyszállítási rendszer akkor lehet ugyanis versenyképes, ha gyors, rugalmasan illeszkedik az utas napirendjéhez, és kényelmes eljutást biztosít. Az eljutási időt csökkenteni, a vonatokat gyorsítani többek között pedig úgy lehet, ha korszerűsítjük a vasúti pályát. Ahhoz viszont, hogy a MÁV fő profiljára, a pályaműködtetésre koncentrálhasson, először át kellett adnia több mint 2100, a vasúti üzletvitelhez szükségtelen ingatlanát a nemzeti vagyonkezelőnek. Megkezdte működését a MÁV Létesítményüzemeltető és Vasútor Kft., amelynek feladata a megmaradt vasúti ingatlanok szakszerű üzemeltetése. Csökkentenünk kellett a korábbi évtizedekben felhalmozott adósságállományt is. A MÁV-csoport hitelállománya két év alatt, 2013 végére 55 milliárd forinttal csökkent, a fennmaradt közel 220 milliárd a 150 milliárdos határ alá is szorulhat 2014 végére.

MGy: A vasút sok országban állami tulajdonban van, ahogy nálunk is. Ez biztonságot adhat, ugyanakkor el is kényelmesít, az állam kiegészít, ha baj van. Versenyképes a magyar vasút nemzetközi összehasonlításban?

DI: A MÁV és a GYSEV üzemi mutatói nem maradnak el jelentősen a fejlett országokétól a hálózatokat, a megállóhelyek sűrűségét, az utasok számát, arányát tekintve, sőt. A különbség az előregedett járműparkban és infrastruktúrában van, így biztos alapokon nyugvó versenyképességről még nem beszélhetünk, de az elmúlt két és fél év döntései már ebbe az irányba mutatnak.

Kedvező gazdaságföldrajzi elhelyezkedése, közlekedési infrastruktúrája révén Magyarország hídszerpet tölt be az európai és ázsiai partnerek kapcsolatában, sugaras vasúthálózata miatt ráadásul a tranzitforgalom lebonyolítására is jó adottságokkal rendelkezik. Mindezt ki is használjuk. Az európai vasúti hálózat több, kontinenst átszelő irányvonala érinti hazánkat, így reális cél, hogy a Kínából, Oroszországból, Japánból, Koreából, Kazahsztánból érkező fuvarozások növekvő hányada a területünkön keresztül bonyolódjon. Lépéseket tettünk a Budapestet elkerülő V0 vasúti áru-fuvarozási folyosó kialakításának előkészítéséért, a Budapest–Belgrád vasút-

BIZTATÓ FEJLEMÉNYEK A LÉGI FUVAROZÁSBAN

Néhány évi pangás után a következő öt esztendőben újra növekedésnek indulhat a légi fuvarozás üzletága – állítja a Nemzetközi Légi Közlekedési Szövetség (IATA) közleménye. A gyarapodás éves üteme akár a 4,1 százalékot is elérheti a 2018-ig tartó időszakban. Ez számottevő előrelépés lenne a 2011 óta tapasztalt, mindössze 0,63 százalékos (inkább stagnálás, mint) átlagnövekedés után. Idén azonban már több mint 6,8 billió dollár értékű árut, az összes világkereskedelmi forgalom mintegy 35 százalékát szállították légi úton. A világszerte 230 légitársaságot tömörítő IATA szakértői szerint a feltörekvő gazdaságok – különösen a Közép-Keleten és Afrikában – lesznek a legnagyobb iramban fejlődő piacok. Az Egyesült Államok, az Egyesült Arab Emírátsok (UAE) és Kína 2018-ra a jelenleginél egymillió tonnával több árut pakol majd a repülőgépek gyomrába. A gyors növekedésnek köszönhetően az UAE hamarosan felváltja Németországot a légifuvarpiac képzeletbeli dobogójának harmadik fokán. A legnagyobb ütemben (évi 6,2 százalékkal) egyértelműen a Közép-Kelet és Ázsia többi része közötti forgalom gyarapodik.

MAGYAR–BURGENLANDI FEJLESZTÉSEK

A Magyarország és Burgenland közti, határ menti közlekedésfejlesztésről írt alá szándéknyilatkozatot Hans Niessl, Burgenland tartományfőnöke és Magyar Levente, a Külgazdasági és Külügyminisztérium gazdaságdiplomáciáért felelős államtitkára a közelmúltban. A szándéknyilatkozat megnevezi a létrehozni kívánt új közúti kapcsolatokat, a vasúti kapcsolatok fejlesztéséről viszont csak tanulmánytervek készülnek. A projektek azért fontosak, mivel a 2020-ig tartó uniós költségvetési időszakban jelentős forráshoz lehet jutni a határon átnyúló infrastruktúra fejlesztésére – mondta az aláírás alkalmával Hans Niessl. Az eddigi határ menti programok közül kiemelte a tartományfőnök a Sopron és Észak-Burgenland közti vízellátási együttműködést, illetve azt, hogy magyar tűzoltókat képeznek ki a határ túlsó oldalán. A határon átnyúló infrastruktúra fejlesztése segíti a helyi gazdaság és ezen belül az idegenforgalom fejlesztését – tette hozzá Hans Niessl, aki vázolta még a lehetséges vasúti kapcsolatokat is.

vonat 160 km/órás sebességre alkalmas, kétvágányúvá tételéért is. Örömteli, hogy a MÁV irányításával kezdte meg működését az Európai Unió 7-es számú vasúti árufuvarozási folyosója.

Azt se feledjük, hogy bár a vasúttársaság közvetlenül nem végez árufuvarozási tevékenységet, pályahálózatán egyre több nemzetközi árufuvarozó vállalatnak biztosít szolgáltatásokat, a pályahozzáféréstől kezdve a vontatáson át a karbantartásig, javításokig. Jó hír az is, hogy az áruszállítási szegmensben a MÁV hálózatán a nemzetközi forgalomban közlekedő vonatok darabszáma folyamatosan nő.

MGy: Mi lenne az optimális közlekedési-szállítási mix egy olyan országban, mint Magyarország? S itt a vasút, a vízi és a légi közlekedés mellett a közúti közlekedés, fuvarozás is számításba kell, hogy jöjjön...

DI: Mindegyik közlekedési ágazat fontos szerepet tölt be a társadalmi igények kiszolgálásában, ám nehéz volna egy meghatározott ágazati összetételre javaslatot tenni, mert az igények és a szolgáltatások folyamatosan változnak. A közlekedéspolitikának persze a társadalmi igények kiszolgálása mellett más szempontokat is figyelembe kell vennie. A környezetvédelmi célja például az alacsony kibocsátás, és további fontos szándéka, hogy alacsony baleseti kockázatú, a társadalom széles köre által elérhető, a nemzetközi rendszerekhez kapcsolódó megoldásokat találjon. A Magyar Vasúti-, Vízi- és Légiközlekedési Szövetség ezekben a törekvésekben is az általa képviselt ágazatok érdekeinek megjelenítését szolgálja.

MGy: A vasútnál közismerten erős a dolgozók érdekérvényesítő képessége. Az ágazati párbeszéd is fontos. Hogy látja, a munkaadói érdekek és a munkavállalói érdekek ütközésekor Ön mennyire tudja érvényesíteni a munkaadói oldal szempontjait?

DI: A MÁV-nak munkáltatóként elsődleges célja a munkahelyek megőrzése, a foglalkoztatás biztonságának garantálása, egyúttal a vasutas munkavállalók jövedelmi helyzetének lehetőség szerinti javítása, amiben a legnagyobb vasutas munkavállalói érdekképviseletek is partnerek. A felek a 2013. augusztusi, 2,4%-os béremelést tartalmazó bérmegállapodást

„Írásba foglaltatott, hogy a MÁV a következő időszakban nem hoz a munkavállalók jövedelmi helyzetét hátrányosan befolyásoló intézkedéseket, és garantálja azt is, hogy nem hajt végre csoportos létszámleépítést.”

követően az ideai megállapodást is ennek jegyében, konstruktív tárgyalások eredményeként írták alá. Írásba foglaltatott, hogy a MÁV a következő időszakban nem hoz a munkavállalók jövedelmi helyzetét hátrányosan befolyásoló intézkedéseket, és garantálja azt is, hogy nem hajt végre csoportos létszámleépítést. A munkavállalói, munkaadói és kormányzati célok szerencsére nem állnak távol egymástól, hiszen mindenkinek a vasutas szakma presztízsének javítása, a vasút jó hírének visszaállítása és megőrzése a célja.

MGy: Az MGYOSZ a legnagyobb hazai munkaadói szervezet. E szervezet tagszövetségeként, mit várnak az MGYOSZ-tól?

DI: Mint országos gazdasági és munkaadói szövetség, úgy tartjuk fontosnak a hazai munkaadók érdekeinek képviseletét, hogy eközben a kormányzat munkáját is segítsük a jogi, szakmai, környezetvédelmi, pénzügyi és munkaügyi szabályozás kialakításában, a szociális partnerség ápolásában. Lényeges az európai parlamenti képviselők támogatása is, és az együttműködés az Európai Unió fórumainak szintjén. El kell érünk, hogy Magyarország – például a fiatalok foglalkoztatása, az élethosszig tartó tanulás területén – a különböző projektekből a nemzetközi szinten tapasztalt, de itthon is hasznosítható, jó gyakorlatokat átvegye.

MGY

NEM VÁLTANAK MUNKAHELYET A MAGYAROK

Bár a Randstad Mobilitási Index szerint a globális munkaerőpiacon évek óta élénkülés figyelhető meg, Magyarországon az emberek nem szívesen váltanak munkahelyet. Hasonlóan vagyunk a külföldi munkával is: szeretnénk, de kevesen aktivizálják magukat – ez egy másik felmérés következtetése.

A globális munkaerő-piaci trendek egyértelműen a gazdasági válság végét jelzik: a Randstad Mobilitási Index például 2010-hez képest 10 százalékos növekedést mutat. „Ez azt jelenti, hogy az emberek világszerte egyre jobban bíznak magukban, nyitottabbak az új lehetőségekre és bátrabban váltanak munkahelyet, ami újra kiélezi a tehetségek megszerzéséért vívott versenyt, és a globális munkaerőpiacot is felpörgeti” – elemezte az adatokat Baja Sándor, a Randstad Hungary ügyvezető igazgatója.

Magyarországon a mobilitási index 2010 után emelkedni kezdett, azonban a 2012 végén elért csúcspont után megfordult a trend. A legfrissebb, 2014 harmadik negyedévére vonatkozó adatok szerint az elmúlt 9 hónapban 5 százalékponttal csökkent a megkérdezettek hajlandósága a munkahelyváltásra.

NEM AKARUNK MÁSIK MUNKÁT?

A friss adatok szerint Magyarországon a megkérdezettek 13 százalékának változott az állása az elmúlt hat hónapban, ami rendkívül alacsony érték – ennél kevesebbet csak Luxemburgban mértek a felmérésben részt vevő 33 ország közül. A globális átlag 24 százalék volt az összesített adatok szerint, de a riportban szereplő többi

közép-európai országban is jóval magasabb volt a munkahelyváltások aránya, mint hazánkban: Szlovákiában és Csehországban 17 százalék, Ausztriában és Lengyelországban pedig 21 százalék. Magyarországon ráadásul a jelenleg is aktívan dolgozó munkavállalók nagy része nem keres másik munkahelyet: a megkérdezettek 75 százaléka egyáltalán nem figyeli az álláshirdetéseket, további 15 százalék pedig csak ritkán néz körbe. Ugyanakkor árnyalja a képet, hogy 41% elviekben nyitott egy új lehetőségre annak ellenére, hogy aktívan nem keres másik munkahelyet.

„A munkahelyváltás hiánya ebben az esetben nem feltétlenül jelenti azt, hogy az alkalmazottak elégedettek a pozíciójukkal. A magyar munkavállalók a jelenlegi gazdasági helyzetben inkább ragaszkodnak a biztos állásukhoz, mintsem hogy új kockázatokat vállaljanak” – figyelmeztetett Baja Sándor. A megkérdezett munkavállalók 52 százaléka elégedett a munkájával, aminél kevesebbet csak Hongkongban és Japánban mértek. „A válaszadók 16 százaléka ugyanakkor kifejezetten elégedetlen, ami a második legmagasabb érték világszerte” – tette hozzá a Randstad Hungary ügyvezetője.

A FELMÉRÉS HÁTTÉRÉRŐL

A Randstad Workmonitor egy 33 országra kiterjedő felmérés, amely elsősorban a munkavállalói attitűdöket vizsgálja. A negyedévente végzett kutatás egy-egy speciális témakör mellett a globális és helyi munkaerő-piaci trendeket is monitorozza. A 2014 harmadik negyedévére vonatkozó statisztikák alapjául szolgáló adatokat 2014. július 22. és augusztus 5. között vették fel. A felmérés során Magyarországon több mint 400, legalább heti 24 órában fizetett alkalmazottként dolgozó, 18-65 éves munkavállaló válaszolt a kérdésekre.

VEZETNEK AZ ÁLLÁSSPORTÁLOK

A legnagyobb választékot új pozíciók terén az állásportálok kínálják, tizből nyolc megkérdezett ezeken az oldalakon böngészik, ha munkát keres. A válaszadók 61 százaléka nyilatkozta, hogy a személyes kapcsolati hálója is segíthet az állás keresésében, a harmadik legnépszerűbb forrás pedig a különböző webes böngészők és keresőmotorok, 53 százalék ennek segítségével keres munkát.

CSAK ELMÉLETBEN SZERETNÉNK KÜLFÖLDRE KÖLTÖZNI

A Boston Consulting Group és a The Network 200 000 álláskereső megkérdezésével készült Decoding Global Talent kutatásának magyarországi partnere, a Profession.hu 5144 fő bevonásával azt vizsgálta, hogy milyen a külföldre költözési hajlandóság az országban. Az elemzés kimutatta, hogy ugyan a megkérdezettek közel 55 százaléka szeretne máshol élni, de sokakban ez az igény csak elméletben fogalmazódik meg, aktívan csupán a válaszadók 21 százaléka keres külföldi munkát. Bár magas azok aránya, akik elvágódnak az országból, 62 százalék mégis motiváltnak érzi magát a jelenlegi munkahelyén.

Az adatokból kirajzolódik, hogy leginkább az Európán belüli úti célokra ácsingózunk. A legáhitottabb hely London, a válaszadók közel egynegyede szeretne ott élni. A második legnépszerűbb város München, a harmadik pedig Berlin. A TOP 10-es listára két Európán kívüli város is felkerült, New York az ötödik, Sydney pedig a tizedik helyen végzett.

Annak ellenére, hogy sokan állítják, szívesen vállalnának az országhatáron kívül munkát, az elemzésből az is kiderült, hogy ezért nagyon kevesen tesznek aktívan. A válaszadók 21 százaléka egyelőre csak fontolgatja, hogy elköltözne, további 41 százalék pedig minden lehetőségre nyitott, de nem keres munkát. 17 százalék rendszeresen nézi a külföldi állásokat, de egyelőre még sehova sem jelentkezett és csupán 21 százalék az, aki már pályázott meg külföldi pozíciót, esetleg egy állásinterjúig is eljutott.

Bár az elemzés kimutatta, hogy kevesen vannak, akik nem csak lélekben vágnak el az országból, ennek ellenére pozitívnak mondható, hogy a magyar munkavállalók többsége törekszik arra, hogy nemzetközi tapasztalatokat szerezzen. „A munkaerőpiacon egyre nagyobb előnynek számít, ha valaki legalább egy fél évet élt külföldön. Ez nem csak a magabiztos angol (vagy német) nyelvtudás miatt fontos, hanem azért is, mert a multiknál általában nemzetközi vállalati kultúrában kell helyt állni. Az általunk megkérdezettek 64 százalékának semmilyen külföldi tapasztalata nincsen, így érthető, hogy szeretnék magukat kipróbálni Magyarországon kívül is” – nyilatkozta Gerhardt Erik, a Profession.hu piacelemző szakértője.

SZERETÜNK KIKACSGINGATNI

A magyar munkavállalói kultúrára alapvetően jellemző egy fajta kettősség, a dolgozók szinte mindig nyitott szemmel járnak jobb lehetőséget keresve akkor is, ha alapvetően jól érzik magukat a munkahelyükön. A megkérdezettek csupán 10 százaléka vallja magát hűségeseznek a vállalatához, ahol dolgozik, ennek ellenére a fennmaradó 90 százalék fele nem keres aktívan munkát, ugyanakkor nyitott minden lehetőségre. Hasonló tendencia tapasztalható a motiváltságot vizsgálva is. Annak ellenére, hogy tizből csak egy munkavállaló érzi magát elkötelezettnek vállalata iránt, 62 százalék valamilyen szinten motiváltnak érzi magát a munkájában, és 41 százalék gondolja úgy, hogy motiváltabb, mint a kollégái.

Dollármilliókba kerülhet a cégeknek az elsietett munkaerő-bővítés a növekedés időszakában

Ahogy a fejlett országok kilábalnak a gazdasági válságból, a szervezetek egy dolgozóra vetítve akár 104 550 dollárnyi termelékenységsökkenést is elszenvedhetnek.

APwC új kiadványa rámutat, hogy a gazdasági környezet javulásával számos szervezet megszokáson alapuló döntéseket hoz – sietnek új munkaerőt fel-

venni, amint megindul a gazdasági növekedés.

Nagy a kísértés, hiszen a vállalkozások úgy érzik, kompenzálniuk kell a válság ideje

alatt végrehajtott létszámcsökkentéseket, illetve ellensúlyozniuk kell az egyre több felmondást, melyek oka, hogy a nehéz idők során kiábrándult munkavállalók új lehetőségeket keresnek. Az eredmény: fokozódó globális harc a tehetségekért.

A PwC *Key Trend sin Human Capital 2014* című friss felmérése szerint a vállalkozások sokat nyerhetnek, ha felhagynak ezzel a szokással. Jelentősen javulhat a hatékonyság, amennyiben először a meglévő munkaerő-állománnyal elérhető növekedésre koncentrálnak, majd csak lassan kezdik növelni munkavállalók számát. Így növelhető az emberi erőforrásba történő befektetések megtérülési rátája (ROI), vagyis a munkavállalókra fordított egységnyi pénzösszegre jutó nyereség.

A PwC kutatása rávilágít, hogy sokba kerül a vállalkozásoknak, ha nem képesek intelligensen növekedni – az egy munkavállalóra eső határprofitot vizsgálva például több mint 50 000 dollárba a bankszektorban, illetve 104 550 dollárba a közműszektorban.

„A gazdasági válság utáni fellendülés idején a humántőkére vonatkozó döntések emelhetnek ki egy vállalkozást az átlag közül. Nem ez az első válság, amelyet a cégek átvészelték, és legtöbbször a megszokott döntéseket hozzák ilyenkor – új munkaerőt toboroznak a növekedéshez” – mondja Bencze Róbert, a PwC Magyarország HR-tanácsadási üzletágának igazgatója. „Kutatásunk adatai alapján ez a folyamat már elkezdődött, és intenzív verseny folyik a tehetségekért. Fel kell hagyni ezzel a szokással, mivel van más út is. A másoknál jobban teljesítő vállalatok azok lehetnek, amelyek sikeresen képesek koncepciót váltani, és a válság idején alkalmazott *ugyanazt kevesebb emberrel* szemléletről átállnak a *többet ugyanannyival* megközelítésre” – hangsúlyozza a szakember.

Az intelligens növekedés egy stratégiai

szemlélet, mely a vállalatok emberi erőforrás tervezését segíti. Az elképzelés szerint a vállalatoknak a meglévő munkaerő-állomány termelékenységének és teljesítményének maximalizálását kell célul kitűzniük. Szintén jelentős tényező, hogy az automatizálás által optimalizálható a termelékenység, a tervezésnél figyelembe kell venni a legújabb technológiai megoldásokat, melyek szerepet játszhatnak a tudás alapú folyamatok megváltozásában.

A PwC Saratoga felméréseinek Európára vonatkozó adatai rávilágítanak, hogyan múlják felül az intelligens növekedés alapelveit alkalmazó, magas teljesítményt nyújtó vállalatok versenytársaikat. Az eredmény felső kvartiliséba tartozó vállalatok hatékonyabban toboroznak új munkaerőt (egy-egy pozíciót 23 nap alatt betöltenek, az átlag 35 nappal szemben), körültekintőbben társítják az embereket a munkahelely feladatkörökhöz, és az elkötelezettség növelésével és a továbbképzés támogatásával nagyobb termelékenységre ösztönzik dolgozóikat (a javadalmazás 1,5%-át tanulásra és fejlesztésre fordítják, a 0,9%-os európai átlaggal szemben).

A megfelelő dolgozókat gyorsabban találják meg, a munka elvégzéséhez szükséges kompetenciáik erősebbek, a munkavállalók elkötelezettebbek és produktívabbak (a távollétek aránya a jól teljesítő cégeknél 2,2%, az európai 3,7%-os mediánértékkel összehasonlítva), valamint átlagosan tovább maradnak a cégnél (az átlag 7 évvel szemben jellemzően 12 évet).

Bencze Róbert szerint a szervezetek világszerte tehetségmenedzsmenttel kapcsolatos kihívásokkal szembesülnek, köztük néhány teljesen új típusú problémával is. A kiemelkedő tehetségeikért folytatott verseny intenzívebb mint valaha, és soha nem volt ilyen nagy a nyomás az emberekbe fektetett beruházás megtérülési rátájának maximalizálására. A jó döntések tudáson, megértésen és elemzésen alapulnak. Ez a HR-szakemberek számára kihívás, miközben bizonyíthatják a HR stratégiai jelentőségét. A legjobb vállalatok a tehetség-ellátottság előrejelzésére és toborzási döntéseik meghozatalához elemzéseket alkalmaznak, ami segíti őket egy fejlettebb és fenntarthatóbb üzleti érték megteremtésében.

A TANULMÁNYRÓL:

1. A PwC Saratoga benchmarking adatbázisát felhasználva a főbb munkaerőpiaci trendeket kutatja a PwC „A new vision for growth: Key trends in human capital 2014” című tanulmánya, mely egy sor kvantitatív és kvalitatív eszköz alkalmazásával térképezi fel az emberek hatékonyságra gyakorolt hatását, a lehetséges kockázatok és a legjobb gyakorlatok meghatározása érdekében. A tanulmány készítői több mint 50 országból, mintegy 2600 szervezettől gyűjtöttek adatokat.

2. A kutatás öt globális emberi erőforrás trendet emel ki: az intelligens növekedés szükségességét, a fejlődő piacokon jelentkező tehetségmenedzsmentkihívásokat, a munkaerő-állomány diverzitásának értékét, a munkavállalók és munkaadók közötti bizalom változó természetét, és a HR-modell fejlődését.

GfK Vásárlóerő: mérsékelt növekedés Európában

ÍGY SZÁMOLTAK

A vásárlóerő az adózás után egy főre jutó, rendelkezésre álló, elméletileg elkölthető jövedelmet jelenti (beleértve bármilyen állami juttatást). A GfK Vásárlóerő tanulmány megmutatja az éves egy főre jutó vásárlóerő értékét euróban, illetve index értékben. A GfK Vásárlóerő értékei megfelelnek a rendelkezésre álló nominál jövedelmi értékeknek, azaz nem követik az inflációt és a regionális ár-különbségeket sem tükrözik. A számítás alapjául a személyi jövedelemadó-bevallásból származó adatok, a társadalmi transferekkel kapcsolatos statisztikák és a gazdasági intézetek előrejelzései szolgálnak. A totál vásárlóerő értékei azt az elméletileg elkölthető jövedelmet tükrözik, amelyet a lakosság fogyasztásra, illetve a állandó havi kiadásokra fordít, úgymint lakbér, közműdíjak, jelzáloghitel, magánnyugdíjpénztári befizetés és egészségbiztosítás, továbbá rekreáció, illetve közlekedés.

42 ORSZÁGBAN

A GfK a Vásárlóerő tanulmányt minden évben 42 európai országra vonatkozóan készíti el a települések és irányítószám-körzetek szintjéig. A GfK Európai Vásárlóerő Tanulmány információi használhatók nemzetközi értékesítés, és expanzió tervezésekor, hálózat optimalizálás és kontrolling területeken.

Az európai vásárlóerő 2 százalékkal emelkedett 2014-ben. Európa tíz legmódosabb országa a teljes európai vásárlóerő mintegy fele fölött rendelkezik. Magyarország továbbra is a 31. helyen áll, megelőzve – többek között – Montenegrót és Romániát – derül ki a GfK Vásárlóerő tanulmányának legfrissebb, 2014. évi adataiból. Az Európa 42 országának lakossága összesen 8,83 ezermilliárd euró fölött rendelkezik. Ez azt jelenti, hogy egy európai lakos egy évben átlagosan 13 112 euró elméletileg elkölthető jövedelemből él. A tízes toplistában szereplő országok a teljes európai vásárlóerő közel felével rendelkeznek (4 ezermilliárd), ugyanakkor a lista alsó felében található Ukrajnában és Moldovában az egy főre jutó vásárlóerő nem éri el a 2000 eurót sem. A legszegényebb Moldovában az átlagosan elkölthető jövedelem 1322 euró, ami az európai átlag tizedének felel meg.

Magyarország a tavalyi évhez hasonlóan tartja magát a 31. helyen. Az egy főre jutó nemzeti vásárlóerő 4949 euró, ami azt jelenti, hogy az európai átlag 37,7 százalékból gazdálkodhatnak a magyarok. Ezzel az aránnyal egyre hátrébb szorulunk a közép-kelet-európai régióban, egyre több ország előz meg bennünket. 2004-ben a régióból Szlovénia vásárlóerő indexe volt magasabb, 2014-ben viszont már Szlovénián kívül a balti országok, Szlovákia, Csehország, Lengyelország és Horvátország is magasabb egy főre jutó átlagos vásárlóerővel rendelkezik.

A magyarok 4949 eurós egy főre jutó vásárlóereje az európai rangsorban hetedik helyen álló németek 21 579 eurós vásárlóerejének mintegy egynegyede. Közelebbi példát hozva: a szomszédos Szlovákia az egy főre jutó 7537 eurós vásárlóerővel az európai lista 23. helyén áll, a mi vásárlóerőnk még ennek is csupán a kétharmadát teszi ki. Magyarország – a tavalyi évhez hasonlóan – idén is megelőzi Montenegrót (4617 euró) és Romániát (3748). „A vásárlóerő országon belüli megoszlása is rendkívül egyenetlen – emelte ki Vella Rita, a GfK ügyfélkapcsolati igazgatója – és bár jelentősebb átrendeződés sem a legmódosabb, sem a legszegényebb települések

Az európai országok rangsora az egy főre jutó vásárlóerő alapján, 2014

	Egy főre jutó vásárlóerő, 2013 (euró)	Európai index (100 = átlag)
1. Liechtenstein	54 840	418,3
2. Svájc	37 153	283,4
3. Norvégia	30 560	233,1
4. Luxembourg	28 851	220,0
5. Dánia	22 044	168,1
6. Ausztria	21 891	167,0
7. Németország	21 579	164,6
8. Svédország	21 320	162,6
9. Franciaország	19 643	149,8
10. Finnország	19 379	147,8
Európai átlag	13 112	100
22. Szlovénia	9 860	75,2
23. Szlovákia	7 537	57,5
26. Csehország	7 002	53,4
29. Horvátország	5 231	39,9
31. Magyarország	4 949	37,7
41. Ukrajna	1 641	12,5
42. Moldova	1 322	10,1

Forrás: © GfK Purchasing Power Europe 2014

listáján nem történt az elmúlt egy évben, azonban a leggazdagabb és a legszegényebb település vásárlóerő indexe közötti különbség 134 százalékpontonról 137 százalékponttra emelkedett. Míg az éllavas településen a hazai átlag 166,4 százalékából (azaz több mint 8 ezer euróból) gazdálkodhat egy lakos, addig a legelmaradottabb településen a hazai átlag mindössze 29%-ából (azaz közel 1500 eurós összegből). Rendkívül koncentrált a települések elhelyezkedése: a leggazdagabb 100 település az ország középső részén, a főváros vonzáskörzetében és az észak-dunántúli régióban található, a legalacsonyabb vásárlóerővel rendelkező települések pedig az ország északkeleti és a délnyugati határvidékein vannak” – magyarázza a szakember. A 19 magyarországi megyét a fővárossal együtt vizsgálva csupán hat megye vásárlóereje haladja meg az egy főre jutó országos átlagot, amelyet leginkább Veszprém megye reprezentálja, ahol az egy főre jutó elméletileg elkölthető jövedelem átlagosan 5007 euró. A megyék rangsorát vezető Budapest egy főre jutó 6367 eurós vásárlóereje 30 százalékkal magasabb, mint a nemzeti átlag, ugyanakkor egy szinten van a balti államok országos átlagával, de elmarad a szlovák országos 7537 eurós szinttől.

A fotográfia dicsérete!

A **VÁMOS FOTÓ**

111 éves családi vállalkozás. Nagypám képeit jelenleg is nagy megbecsülésben őrzik a családok és a Balassagyarmati Helytörténeti Múzeum. Ezt a hagyományt folytatom én is több évtized óta. Húsz éve fotózom az MGYOSZ-nak, és szeretném felhívni figyelmüket a **VÁMOS FOTÓ** szolgáltatásaira.

Rólam és a **VÁMOS FOTÓ**-ról
bővebben
a Magyar Gyáripár májusi számában
olvashatnak.

Újabb eredményes EU-projekt az MGYOSZ-nál

Elkészült a hiánypótló MEET Change kézikönyv

Zárul „Az idősödő munkavállalók továbbképzésre és változásra ösztönzése” projekt. Az utolsó **M**otivating **E**lderly **E**mployees for **T**raining and **C**hange projekt esemény Ljubljanában, a Szlovén Kereskedelmi és Iparkamara központjában került megrendezésre. A résztvevők között szerepeltek a KKV-k és a gazdasági élet más képviselői, továbbá felnőttképző intézmények és szakemberek Szlovéniából, Bulgáriából, Magyarországról és Ausztriából.

A konferencia programja ötvözte az idősödő és alulképzett munkavállalókkal kapcsolatos kérdéseket, a vállalatok előtt álló kihívásokat, valamint a felnőttképzés szempontjait. Dr. Jana Znidarsic, a Ljubljanai Egyetem képviseletében az aktív öregedés előnyeiről és hátrányairól végzett kutatások eredményeit mutatta be a vállalatok szempontjából. Radovan Kragelj (a Kragelj&Kragelj cégtől) a motivációs eszközökről tartott előadást és bemutatta a vállalatoknál bevezetett tudás-transzfer rendszert. Az első networking program után a résztvevők szlovén, magyar és osztrák vállalati jó példákat ismerhettek meg. A konferencia átfogó képet adott a projekt eredményeiről és a résztvevők mindannyian átvettek egy-egy **MEET Change Kézikönyv HR menedzserek és felnőttképzők számára** c. kiadványt.

MEET Change

MEET Change Kézikönyv

„Az idősödő munkavállalók továbbképzésre és változásra ösztönzése”

HR szakemberek/vállalatok

Ha idősödő és alulképzett munkavállalókkal foglalkozik a vállalatnál, sokféle kihívással szembeüthetett eddigi munkája során. A következő kérdések valószínűleg többször felmerülhetnek Önben:

- Melyek ennek a speciális célcsoportnak a szükségletei?
- Hogyan szabadulhatunk meg az idősödő munkavállalóhoz kapcsolódó sztereotípiáktól?
- Hogyan tudom ösztönözni az idősödő és alulképzett munkavállalókat arra, hogy aktívan részt vegyenek a továbbképzéseken?
- Mi a legmegfelelőbb és leghatékonyabb pedagógia és oktatási módszer a célcsoport számára?
- Mi a helyzet jelenleg a vállalatnál és mi az, ami fejlesztésre szorul?

Az idősödő munkavállalók továbbképzésre és változásra ösztönzése

Kézikönyv HR menedzserek és felnőttképzők számára

- Melyek a vállalaton belüli elvárások és hogyan tud a képzés megfelelni ezeknek az elvárásoknak?

Felnőttképzők

Ha felnőttképzőként vagy trénerként idősödő és alulképzett munkavállalókkal foglalkozik, sokféle kihívással szembesülhetett eddigi munkája során. A következő kérdések valószínűleg többször felmerülhettek Önben:

- Melyek ennek a speciális célcsoportnak a szükségletei?
- Hogyan szabadulhatunk meg az idősödő

munkavállalóhoz kapcsolódó sztereotípiáktól?

- Hogyan tudom ösztönözni az idősödő és alulképzett munkavállalókat arra, hogy aktívan részt vegyenek a továbbképzéseken?
- Mi a legmegfelelőbb és leghatékonyabb pedagógia és oktatási módszer a célcsoport számára?
- Melyek a vállalatok és a gazdaság elvárásai és hogyan tud a képzés megfelelni ezeknek az elvárásoknak?

A MEET Change projekt két éven át foglalkozott ezekkel a kérdésekkel - bevonva az idősödő és alulképzett munkavállalókat, a HR szakembereket és a felnőttképző intézményeket a felmérésekbe, a tananyagfejlesztésbe és tesztelésbe, valamint az értékelésbe. A projekt munka eredményeit a **MEET Change Kézikönyv HR menedzserek és felnőttképzők számára** kiadványban összegeztük, amely támogatást nyújt Önnek munkájában és gyakorlati válaszokat ad a fenti kérdésekre.

A kiadvány bemutatja:

- azokat a HR menedzsment módszereket, amelyek a legmegfelelőbbek az idősödő és alulképzett munkavállalók továbbképzésre és változásra ösztönzéséhez
- azokat az új eszközöket és módszereket, amelyek figyelembe veszik az idősödő és alulképzett munkavállalók igényeit

Jól szerkesztett és könnyen olvasható!

A kiadvány angol, bolgár, magyar, szlovén és olasz nyelven is letölthető ingyenesen itt:

<http://www.meet-change.eu>

Látogasson el a MEET Change weboldalra és mondja el véleményét!

<http://www.meet-change.eu/index.php/en/feedback3>

Várjuk véleményét, hogy napi munkája során hogyan sikerült átültetni a megismert jó gyakorlatokat.

ÚJRA BEINDULT A GLOBALIZÁCIÓ A VÁLSÁG UTÁN

Keletre tolódik a világ gazdasági súlypontja, a feltörekvő piacok nagyobb lehetőséget látnak a globalizációban, mint a fejlett gazdaságok. Még mindig Európa a leginkább globalizált, ismét Hollandia végzett az élen – ezek a DHL Global Connectedness Index kutatás legfőbb megállapításai.

SZÁZNEGYVEN ORSZÁG

A GCI 2014 140 országprofil és az országok kereskedelmét bemutató térképeket tartalmaz. A 2014-es DHL Global Connectedness index több mint 1 millió, a nemzetközi kereskedelmi folyamatokra, migrációra és tőkére vonatkozó, az elmúlt 9 évben összegyűjtött adatokon alapul. A rangsor a világ GDP-jének 99%-át, a népességének 95%-át fedi le.

Harmadik alkalommal hozta nyilvánosságra a DHL logisztikai vállalata a Global Connectedness Index (GCI) kutatás eredményeit, amely az egyes államok globalizációs szintjét vizsgálta. A határokon átnyúló kereskedelmi folyamatokra, migrációra és tőkére vonatkozó elemzésből kiderül, hogy a globális összeköttetések visszanyerték a pénzügyi válság alatt elszenvedett veszteségeiket. Különösen a nemzetközi – határokon átnyúló – kapcsolatok mélységében volt tapasztalható fel lendülés 2013-ban az előző évhez képest. Magyarország négy helyet javított az összesítésben a korábbi eredményéhez képest, ez elsősorban a globális kapcsolatok elmélyülésének köszönhető.

KELETI ELTOLÓDÁS

A DHL Global Connectedness Index 2014 határozott elmozdulást mutatott ki a feltörekvő gazdaságok irányába, ami a gazdaság központját kelet felé tolja. A feltörekvő piacok ma már részesei a nemzetközi együttműködések nagy részének, miközben 2010 előtt a nemzetközi mozgások általában a fejlett országok között mentek végbe. Az a 10 ország, amelyekben 2011 és 2013 között a legnagyobb volt a globalizáció fejlődése, mind a fejlődők közé tartozik, többek között Burundi, Mozambik és Jamaica. A fejlett gazdaságokban ez a fordulat nem

ilyen látványos, és azt a lehetőséget is felveti, hogy kimaradhatnak a feltörekvő piacokon mutatkozó növekedési lehetőségekből.

„Ennek a trendnek a kiegyensúlyozása megköveteli a fejlett gazdaságok vállalataitól, hogy kapacitásukat a tőlük távoli térségekben történő növekedésre fordítsák – mondta el Pankaj Ghemawat professzor, a tanulmány társszerzője, a globalizáció nemzetközileg elismert szakértője, üzleti stratégia. – Ez főképp annak fényében nyilvánvaló, hogy az évtizedek óta tartó regionalitás irányába haladó trend megfordult.” A felmérés ugyanis kimutatta, hogy a kereskedelem, a tőke- és az információáramlás, valamint a migráció minden formája nagyobb távolságra ér el 2013-ban, mint 2005-ben, a vizsgálat bázisében.

GLOBALIZÁCIÓ TÉRSÉGENKÉNT

Amellett, hogy a kutatás átfogó képet ad a globalizációról, részletes betekintést enged az egyes államok és régiók kapcsolataiba is. Hollandia továbbra is őrzi vezető pozícióját mint a világ leginkább globalizált országa, és ismét Európa lett a legtöbb összeköttetéssel rendelkező régió. A 10 leginkább globalizált ország közül egy kivételével (Szingapúr) valamennyi Európában található.

Magyarország az összesítésben a 17. helyen végzett, ami azt jelenti, hogy 4 pozíciót lépett előre. A javulásban nagy szerepe volt annak, hogy a kapcsolatok mélységében jelentős javulás következett be (ha ezt a mutatót nézzük, az ország hatot javított a rangsorban betöltött helyén), a kapcsolatait azonban nem sikerült tovább szélesíteni, ebben a tekintetben 3 helyet visszacsúszott a korábbihoz képest. Észak-Amerika a második a globalizációt tekintve a régiók sorában és vezet a tőke-, valamint az információáramlás tekintetében. Az amerikai kontinensen az Egyesült Államok vezeti az országok listáját (a globális rangsorban a 140 ország közül a 23. helyen áll).

A legnagyobb átlagos növekedést 2011 és 2013 között a latin-amerikai és a karibi

térségben figyelték meg. A Közel-Kelet és Észak-Afrika volt az egyetlen régió, amely a globalizáció területén jelentős visszaesést mutatott.

„A pénzügyi válság utóhatásaként a globalizációra egyre nagyobb súly került, és a nemzetközi kereskedelmi tárgyalások is növekvő ellenállással kerültek szembe – mondta el Frank Appel, a Deutsche Post DHL vezérigazgatója. – Ebben a bizonytalan környezetben a DHL Global Connectedness Index egy átfogó, tényeken alapuló segítséget ad a globalizáció megértéséhez, és megmutatja, milyen hatalmas lehetőség van azok előtt az országok előtt, amelyek növelik kapcsolataik számát. Biztos vagyok abban, hogy minél több integrációra van szükség ahhoz, hogy sikeresek legyünk.”

A GLOBALIZÁCIÓ MÉRÉSE 3 D-BEN

Ellentétben más, a globalizációt vizsgáló indexekkel, a GCI 3D-ben elemzi a globalizációt: megvizsgálja az országok határain átnyúló kölcsönhatások mélységét, az irányultságát (a kifelé irányuló, illetve a befelé irányuló folyamatok), valamint a földrajzi eloszlását (szélesség). A GCI egyedülálló 3 dimenziós megközelítéssel és vizsgálati módszerével az egyetlen globalizációs index, amely a pénzügyi válság globalizációra ható visszavető erejét is vizsgálja.

A tanulmány 10 legfontosabb megállapítása

- 1 A globalizáció újra mélyülni kezdett 2013-ban a 2012-es megtorpanás után. Ennek ellenére a kereskedelem növekedése lassú, a tőkeáramlásnak pedig még nem sikerült elérnie a válság előtti szintet. A globális kapcsolatok továbbra is meglehetősen korlátozottak – nagyobb mértékben, mint sokan gondolják –, ezért a globalizáció felgyorsulása dollármilliárdos nyereséget hozhat.
- 2 A fejlett gazdaságok nem tartották a lépést a feltörekvők növekedésével, ez a globalizáció szélesedésének megtorpanásával jár. A tendencia ellensúlyozásához több olyan nagyvállalatra lenne szükség a fejlett gazdaságokban, amelyek fokozzák teljesítőképességüket a hosszabb távú növekedés érdekében.
- 3 A feltörekvő gazdaságok átfomálják a globális kapcsolatokat, és részesei a legtöbb nemzetközi együttműködésnek. A globalizáció szempontjából 2011 és 2013 között a legjelentősebb növekedést mutató 10 ország fejlődő gazdaságnak számít, azonban a nemzetközi tőke, az információ integrációját és az emberek áramlását tekintve a feltörekvő gazdaságok még mindig lemaradásban vannak.
- 4 Megfordult a több évtizedes, kereskedelmi regionalizáció tendenciája. Sőt, a DHL Global Connectedness Index kutatása kimutatta, hogy minden fajta kereskedelmi, tőke-, információáramlás, illetve a migráció is sokkal nagyobb távolságokra nyúlt 2013-ban, mint 2005-ben.
- 5 Európa a világ leginkább globalizált régiója, ahol a 10 listavezető ország közül 9 található. Az európai országok mutatták a legnagyobb növekedést a kereskedelem áramlása és a migráció tekintetében, míg a tőke- és információáramlás szempontjából Észak-Amerika bizonyult vezető régiónak.
- 6 A dél-kelet-ázsiai gazdaságok kiemelkedőbbek a fejlődésre kapott pontszámaik alapján (főleg a gazdaságszerkezeti jellemzőikhez képest), mint méretük és a gazdasági fejlettségük kapcsán gondolnánk róluk. A térség top 5 országa Malajzia, Vietnam, Kambodzsa, Hong Kong és Szingapúr lett.
- 7 2011 és 2013 között a globalizáció területén a legjelentősebb átlagos növekedést Közép-és Dél-Amerikában, valamint a Karib-térségben mérték. A legnagyobb növekedést mutató országok közül nyolc található ebben a régióban vagy Fekete-Afrikában. A Közel-Kelet és Észak-Afrika volt az egyetlen régió, amely jelentős visszaesést mutatott.
- 8 A különböző folyamatok iránya fontos útmutatást nyújt mind a köz- és a magánszféra döntéshozóinak. Horderejét tovább növeli, hogy a nemzetközi folyamatokban tapasztalt egyenlőtlenségek nőttek az idő előrehaladtával.
- 9 A jövőben a globalizációra a legnagyobb fenyegetést nem a makrogazdasági tényezők, hanem a politika, illetve a protekcionista beavatkozások jelenthetik. A világgazdaság gyorsabban fog nőni, mint az elmúlt három évtizedben bármikor, még úgy is, hogy az IMF legutóbbi vizsgálata csökkenést jósol.
- 10 Számít, hogy melyik globalizációs indexet használjuk. A DHL Global Connectedness Index az egyetlen olyan kutatás, amely a válság utáni szakadékot globális szinten vizsgálja.

IPARMŰVÉSZET: A SIKERHEZ KELL AZ IPAR

E könyv több mint kitűnő szakmatörténet: az iparművészet iránti igény és fogadókészség megléte vagy hiánya az egész áttekintett korszak vonatkozásában sokat elmond az ipar és szélesebb értelemben a gazdaság fejlettségéről, az árutermelők és a felhasználók feljebbblépés iránti igényéről és képességéről, s ezen keresztül a társadalom mindenkori állapotáról.

VADAS JÓZSEF
**A MAGYAR
IPARMŰVÉSZET
TÖRTÉNETE**
A századfordulótól
az ezredfordulóig

„A modern Magyarországnak modern magyarságra és modern iparművészetre van szüksége” – idézi a neves művészettörténész szerző Pulszky Károlyt, az Iparművészeti Múzeum első főigazgatóját. Hatalmas tényanyagot jól rendszerezetten felsorakoztató könyve szakkönyvi alapos-sággal, ugyanakkor a mesteri krónikák olvasmányosságával bemutatja az iparművészet szerepének nálunk is kibontakozni kezdődő, majd a gazdasággal együtt és miatta bukdácsoló fejlődését. Látjuk itt is: az iparművészet a 20. század fejlett gazdaságaiban az árutermelésnek, benne a hozzáadott érték növelésének mind fontosabb eszközévé vált, s ma még sokkal inkább az. Az alkotásnak ugyanakkor kétkelő és kétkelő területe. Művészet, megkülönböztető minőség létrehozására törekvő, szuverenitásra törő alkotás. Másrészt alkalmazott művészet, mint ilyen a legszélesebb értelemben vett termékfejlesztés egyik fontos területe, ezzel az innovációs fejlesztőmunka része. Segít magasabb szintre emelni a termékek esztétikai és ergonómiai értékeit (funkcióit), ezzel növelni azok használati értékét, piaci kelendőségét, nyeresőségét. Jobb termékkel szolgálja a felhasználókat, s egyben neveli is: igényességre szoktatja. Ám amint e könyv is végigkíséri hazai történetében, csak az ipar közvetítésével juthat el a szélesebb közön-

VADAS JÓZSEF

A magyar iparművészet története

A századfordulótól az ezredfordulóig

Corvina, 2014

séghez, így e szerepének létalapja, hogy az ipar fogadókész legyen rá, hasznosítsa az alkotásait. S persze alkotó művészek nélkül nincs iparművészet – szintúgy létalapja ezért, hogy az alkotók felvállalják az ipar ilyen „szolgáltatást”. Vadas műve így egyszerre gazdaság-, művészet-, és szellem-történet, az utóbbin a művészek, a (gyár)iparosok és a felhasználók találkozását, igényeik összehangolódását, az iparművészet szerepének felfogását és az ehhez kötődő irányzatokat értve. A környezetét meghatározó politikai vonatkozásokra is rámutat, és a folyamatok bemutatásához olykor társadalomkritikai megjegyzéseket, utalásokat is fűz. Áttekintésében az ipari alkalmazásokon túllépve jelentős hányadot teszi ki az egyedi alkotásokat létrehozó tárgyművészet (bútor, kisplasztika, kerámia, ötvösművészet), a textilművészet, az alkalmazott grafika is. Ez segít jobban megismerni és érteni a kor kultúráját, irányzatait, s ezzel a forrásokat, amelyből a ténylegesen alkalmazott művészet merített. Könyve felettébb tanulságos. Hiánypótló mű, a példák, az alkotások gazdag tárháza, s az alkotók gazdag arcképcsarnoka. Különösen érdekesek az iparművészet oktatásának és alkalmazásának intézményi hátterét bemutató részei, s nagy figyelmet érdemel a mai helyzet értékelése.

Dr. Osman Péter